

Warszawa, dnia 29 września 2021 r.

LISTA ZAGADNIENI DYPLOMOWYCH
których stosowanie przewidziane jest od 1 października 2021 r.

1. LISTA ZAGADNIENI KIERUNKOWYCH I SPECJALNOŚCIOWYCH EGZAMINÓW DYPLOMOWYCH NA STUDIACH PIERWSZEGO STOPNIA NA KIERUNKU PEDAGOGIKA:

1) ZAGADNIENIA KIERUNKOWE

- a) Pojęcie i uwarunkowania rozwoju człowieka
- b) Teorie rozwoju emocjonalnego i społecznego człowieka
- c) Teorie rozwoju poznawczego człowieka (np. J. Piaget, L.S. Wygotski)
- d) Rozwój moralny człowieka (np. Teoria Kohlberga)
- e) Spostrzeganie społeczne: jak dochodzimy do rozumienia innych ludzi i zjawisk
- f) Przedmiot i zadania pedagogiki społecznej
- g) Przedmiot i zadania socjologii wychowania
- h) Pedagogika międzykulturowa i wielokulturowa – ich role we współczesnym świecie
- i) Zadania współczesnej pedagogiki dorosłych
- j) Błędy wychowawcze, rodzaje pseudowychowania
- k) Istota wychowania i socjalizacji. Podobieństwa i różnice
- l) Typologia współczesnych nurtów w pedagogice (omówienie dwóch samodzielnie wybranych)
- m) Style nauczania, style wychowania – charakterystyka
- n) Personalizm pedagogiczny. Główne założenia ideowe
- o) Omówienie dowolnie wybranego europejskiego systemu oświatowego

2) ZAGADNIENIA SPECJALNOŚCIOWE

• **PEDAGOGIKA RESOCJALIZACYJNA; PEDAGOGIKA MIĘDZYKULTUROWA**

- a) Miejsce pedagogiki resocjalizacyjnej w systemie nauk pedagogicznych
- b) Cele, zadania i metody wychowania resocjalizacyjnego
- c) Przyczyny i przejawy niedostosowania społecznego, w tym zachowań przestępczych
- d) Podstawowe koncepcje wyjaśniające źródła zjawisk patologicznych
- e) Psychodynamiczne sposoby oddziaływań resocjalizacyjnych, terapii behawioralnej oraz koncepcji kognitywno – behawioralnej w wychowaniu resocjalizacyjnym
- f) Środki i metody postępowania z młodocianymi przestępcami
- g) Akty prawne (ich ranga) regulujące problematykę dziecka i rodziny
- h) Sposoby ingerencji sądu w sprawowanie władzy rodzicielskiej
- i) Cele, zadania i metody wychowania międzykulturowego
- j) Możliwości i bariery dialogu międzykulturowego. Pomoc i wsparcie wobec społeczności migrujących – podstawowe problemy

2. LISTA ZAGADNIENI KIERUNKOWYCH I SPECJALNOŚCIOWYCH EGZAMINÓW DYPLOMOWYCH NA STUDIACH DRUGIEGO STOPNIA NA KIERUNKU PEDAGOGIKA:

1) ZAGADNIENIA KIERUNKOWE

- a) Pojęcie i uwarunkowania rozwoju człowieka
- b) Teorie rozwoju emocjonalnego i społecznego człowieka
- c) Teorie rozwoju poznawczego człowieka (np. J. Piaget, L.S. Wygotski)
- d) Rozwój moralny człowieka (np. Teoria Kohlberga)

- e) Spostrzeganie społeczne: jak dochodzimy do rozumienia innych ludzi i zjawisk
- f) Przedmiot i zadania pedagogiki społecznej
- g) Przedmiot i zadania socjologii wychowania
- h) Pedagogika międzykulturowa i wielokulturowa – ich role we współczesnym świecie
- i) Zadania współczesnej pedagogiki dorosłych
- j) Błędy wychowawcze, rodzaje pseudowychowania
- k) Istota wychowania i socjalizacji. Podobieństwa i różnice
- l) Typologia współczesnych nurtów w pedagogice (omówienie dwóch samodzielnie wybranych)
- m) Style nauczania, style wychowania – charakterystyka
- n) Personalizm pedagogiczny. Główne założenia ideowe
- o) Omówienie dowolnie wybranego europejskiego systemu oświatowego

2) ZAGADNIENIA SPECJALNOŚCIOWE

• PEDAGOGIKA SZKOLNA Z DIAGNOZĄ I TERAPIĄ PEDAGOGICZNĄ

- a) Zakres obowiązków i oddziaływań pedagoga szkolnego, najważniejsze regulacje prawne
- b) Plan pracy pedagoga w szkole: ogólna charakterystyka
- c) Współpraca pedagoga szkolnego z rodzicami uczniów. Możliwości i bariery współpracy
- d) Sposoby konstruowania relacji wychowawczych z uczniami. Style pracy
- e) Instytucje wspomagające działalność wychowawczą oraz terapeutyczną szkoły
- f) Działania profilaktyczne w pracy pedagoga szkolnego. Diagnoza i terapia pedagogiczna zagrożeń (przemoc, uzależnienia, konflikty rówieśnicze etc.) występujących w szkole
- g) Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny: zasady tworzenia oraz komponenty programu
- h) Rola, członkowie i zadania zespołu pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole
- i) Podstawowe narzędzia do diagnozy specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci i młodzieży
- j) Metody pracy terapeutycznej z dzieckiem z dysleksją rozwojową

• PEDAGOGIKA SZKOLNA I NOWE MEDIA W EDUKACJI

- a) Zakres obowiązków i oddziaływań pedagoga szkolnego, najważniejsze regulacje prawne
- b) Współpraca pedagoga szkolnego z nauczycielami w szkole. Obszary, możliwości i bariery współpracy
- c) Sposoby konstruowania relacji wychowawczych z uczniami. Style pracy
- d) Instytucje wspomagające działalność wychowawczą szkoły
- e) Działania profilaktyczne w pracy pedagoga szkolnego. Diagnoza i terapia pedagogiczna zagrożeń (przemoc, uzależnienia, konflikty rówieśnicze etc.) występujących w szkole
- f) Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny: zasady tworzenia oraz komponenty programu
- g) Rola, członkowie i zadania zespołu pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole
- h) Technologie informacyjno-komunikacyjne w edukacji szkolnej: narzędzia i techniki
- i) Metody pracy pedagoga szkolnego z wykorzystaniem nowych mediów
- j) Wpływ nowoczesnych mediów i technologii na rozwój myślenia komputacyjnego uczniów

• PEDAGOGIKA SZKOLNA I DORADZTWO ZAWODOWE

- a) Zakres obowiązków i oddziaływań pedagoga szkolnego, najważniejsze regulacje prawne
- b) Współpraca pedagoga szkolnego z rodzicami uczniów. Możliwości i bariery współpracy
- c) Sposoby konstruowania relacji wychowawczych z uczniami. Style wychowania
- d) Instytucje wspomagające działalność wychowawczą szkoły
- e) Działania profilaktyczne w pracy pedagoga szkolnego. Diagnoza i terapia pedagogiczna zagrożeń (przemoc, uzależnienia, konflikty rówieśnicze etc.) występujących w szkole
- f) Przykładowe teorie rozwoju zawodowego (np. stadia rozwoju zawodowego nauczyciela)
- g) Orientacja i poradnictwo zawodowe w polskim systemie edukacji. Edukacyjne i społeczne uwarunkowania wyboru zawodu
- h) Doradztwo zawodowe w szkole i poradni psychologiczno-pedagogicznej. Cele, zadania, funkcje doradztwa zawodowego
- i) Współpraca doradcy zawodowego z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa
- j) Cele i zadania pedagogiki pracy. Wartość pracy w życiu człowieka

- **PEDAGOGIKA SPOŁECZNO-KULTUROWA**

- a) Etyczny wymiar pracy pedagoga
- b) System edukacyjny w Polsce a dowolnie wybrany europejski system edukacyjny. Szczegółowe omówienie dowolnego aspektu struktury lub organizacji programowej
- c) Społeczeństwo obywatelskie w ujęciu nauk społecznych. Zadania społeczeństwa obywatelskiego
- d) Pojęcie równości szans społecznych oraz szans edukacyjnych- ujęcie krytyczne
- e) Metoda projektu – cele pedagogiczne, obszary zastosowania i modele
- f) Animacja lokalna w kontekście działań pedagogicznych – modele i metody
- g) Animacja społeczno-kulturowa a zmiany społeczne w środowisku lokalnym
- h) Partnerstwo lokalne oraz działania samopomocowe w środowisku lokalnym
- i) Stereotypy i uprzedzenia a strategie i możliwości ich likwidacji
- j) Typy społeczeństw współczesnych. Zadania pedagogiki międzykulturowej we współczesnych społeczeństwach

- **PEDAGOGIKA RESOCJALIZACYJNA, PROFILAKTYKA SPOŁECZNA**

- a) Etiologia zachowań agresywnych – czynniki ryzyka
- b) Poziomy działań profilaktycznych
- c) Pojęcie patologii społecznej i zagadnienia dewiacji według Jerzego Kwaśniewskiego
- d) Założenia “twórczej resocjalizacji” według Marka Konopczyńskiego
- e) Podejście kognitywno-behawioralne w resocjalizacji
- f) Założenia oddziaływania edukacyjnego wobec skazanych odbywających karę pozbawienia wolności poprzez kulturę i sztukę
- g) Poradnictwo rodzinne – zakres, metody i wskazanie podstawowych trudności tego procesu
- h) Znaczenie postępowania mediacyjnego dla procesu resocjalizacji
- i) Przyczyny ingerencji państwa w wykonywanie władzy rodzicielskiej. Przejawy ingerencji państwa we władzę rodzicielską
- j) Metoda indywidualnych przypadków – *casework*, stosowana w oddziaływaniach wobec sprawców przestępstw w środowisku otwartym

3. LISTA ZAGADNIENI KIERUNKOWYCH I SPECJALNOŚCIOWYCH EGZAMINÓW DYPLOMOWYCH NA STUDIACH PIERWSZEGO STOPNIA NA KIERUNKU PRACA SOCJALNA:

- 1) Rodzina jako grupa. Funkcje rodziny
- 2) Stereotypy i uprzedzenia. Perspektywa socjologiczna
- 3) Stygmat i stygmatyzacja społeczna. Proszę omówić na wybranym przykładzie
- 4) Zachowania prospołeczne – definicja i uwarunkowania
- 5) Wpływ środowiska wychowawczego na funkcjonowanie jednostki
- 6) Definiowanie pracy socjalnej – podejście humanistyczne, prakseologiczne i formalne (prawne)
- 7) Praca socjalna jako działanie wychowawcze
- 8) Pożądane cechy i kompetencje pracownika socjalnego
- 9) Etyczne aspekty pracy socjalnej. Kodeks etyczny pracowników socjalnych
- 10) Znaczenie komunikacji interpersonalnej w pracy socjalnej
- 11) Stres i wypalenie zawodowe w zawodzie pracownika socjalnego. Sposoby przeciwdziałania
- 12) Założenia superwizji w pracy socjalnej
- 13) Istota empowerment
- 14) Ustawa o pomocy społecznej jak podstawowe narzędzie pracownika socjalnego
- 15) Metody pracy socjalnej
- 16) Wywiad, obserwacja, analiza materiałów jako techniki pracy socjalnej.
- 17) Założenia streetworkingu

- 18) Projekt socjalny – typy, etapy tworzenia, cele
- 19) Praca socjalna w domu pomocy społecznej
- 20) Praca socjalna w placówce pobytu dziennego
- 21) Praca socjalna w ośrodku pomocy społecznej (w centrum pomocy społecznej)
- 22) Założenia asysty rodzinnej
- 23) Piecza zastępcza – zadania, rodzaje, wyzwania
- 24) Aktywizowanie społeczności lokalnej – założenia i cele
- 25) Praca socjalna z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie

4. LISTA ZAGADNIEŃ KIERUNKOWYCH I SPECJALNOŚCIOWYCH EGZAMINÓW DYPLOMOWYCH NA STUDIACH PODYPLOMOWYCH:

1) PRZYGOTOWANIE PEDAGOGICZNE – KWALIFIKACJE NAUCZYCIELSKIE

- a) Cele wychowania szkolnego
- b) Rodzaje metod wychowawczych
- c) Klasyfikacja metod nauczania
- d) Podstawowe dokumenty obowiązujące w szkole i ich znaczenie
- e) System edukacyjny w Polsce a dowolnie wybrany europejski system edukacyjny
- f) Struktura systemu oświaty po wejściu w życie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe
- g) Charakterystyka wybranych zasad dydaktycznych
- h) Metody, formy i środki dydaktyczne stosowane w pracy z uczniem ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się
- i) Metody, formy i środki dydaktyczne stosowane w pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
- j) Współczesne systemy kształcenia oraz wsparcia społecznego osób niepełnosprawnych
- k) Zjawisko przemocy w rodzinie i w szkole
- l) Etapy rozwoju ontogenetycznego człowieka
- m) Teoria rozwoju psychospołecznego Erika Eriksona
- n) Programy profilaktyczne i interwencyjne w szkole
- o) Zjawisko niepowodzeń szkolnych, przyczyny i środki zaradcze
- p) Zadania i funkcje świetlicy szkolnej
- q) Wpływ środowiska szkolnego na kształtowanie postaw etycznych uczniów i nauczycieli
- r) Poglądy pedagogiczne wybranego przedstawiciela nurtu Nowego Wychowania
- s) Wybrany kierunek pedagogiczny (podstawowe założenia, przedstawiciele, cele wychowania, rola wychowawcy)
- t) Zasady i ogólny zakres udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach

2) ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE OŚWIATĄ

- a) Wymień cele polityki oświatowej państwa.
- b) Omów rolę dyrektora placówki oświatowej w kształtowaniu wizerunku szkoły.
- c) Jakie są zadania dyrektora szkoły związane z zarządzaniem majątkiem.
- d) Wyjaśnić pojęcie zarządzania zasobami ludzkimi; omów wybrany styl sprawowania władzy w organizacji.
- e) Wymień zadania dyrektora szkoły w zakresie sprawowania nadzoru pedagogicznego.
- f) W jaki sposób dyrektor szkoły zarządza finansami, jakie kompetencje ma do wykonania tego zadania?
- g) Wymień elementy działalności dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczej szkoły, które podlegają szczególnemu nadzorowi pedagogicznemu?
- h) Czy możliwe jest odebranie nauczycielowi wychowawstwa w ciągu roku szkolnego (np.: w wyniku skarg rodziców uczniów)?
- i) Wskaż bariery w komunikacji interpersonalnej, które szczególnie mogą utrudniać proces porozumiewania się dyrektora i zespołu nauczycieli.

- j) Jakie narzędzia wykorzystywane są w procesie diagnozowania efektów pracy dydaktycznej i wychowawczej?
- k) Czy nauczyciel może odmówić udziału w pracach zespołów powołanych przez dyrektora jeśli uzna, że wykonuje zbyt wiele zadań (opiekun koła przedmiotowego, opiekun wolontariatu)?
- l) Kto wydaje decyzje w sprawie nauczania indywidualnego?
- m) Jak dokonuje się nowelizacji statutu szkoły?
- n) Proszę podać przykłady świadczące o opanowaniu technologii informacyjnych (proszę podać konkretne przykłady programów komputerowych) oraz ich wykorzystania w swojej pracy zawodowej.
- o) Opisz strukturę awansu zawodowego nauczyciela.
- p) Czy dyrektor ma obowiązek, w każdym roku szkolnym, powoływać zespoły przedmiotowe?
- q) Co powinien zawierać statut szkoły / przedszkola ? i na jakich aktach prawnych powinien się opierać ?
- r) Wymień zadania dyrektora w ramach sprawowanej kontroli zarządczej.
- s) W jaki sposób dyrektor ma przeprowadzić rozmowę z nauczycielem po obserwacji lekcji?
- t) Jak przebiega procedura odwoławcza od oceny pracy nauczyciela?